

## Nr 40

**Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om undersökning av nedgången i ålfångsterna.**

**Motionen**

I motionen 1973:503 av herr Nilsson i Trobro m. fl. (m, c, fp) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om en utredning i syfte att söka fastställa orsakerna till att ålfångsterna visar en så kraftig nedgång.

**Remissyttrandena**

Utskottet har inhämtat yttranden över motionen från fiskeristyrelsen och Sveriges fiskares riksförbund.

Se bilaga till detta betänkande.

**Utskottet**

I motionen 1973:503 anförs att de årliga fångsterna av ål under de senaste mer än 25 åren, med få undantag, ständigt har minskat utefter Smålands-, Ölands-, Blekinge- och Skånekusten. Motionärerna nämner som exempel att de genomsnittliga fångsterna inom Kristianstads läns ålfiskareförenings område under åren 1947–1959 uppgick till ca 183 000 kg, medan de för perioden 1960–1972 endast uppgick till omkring 103 000 kg. Mot bakgrund av bl. a. de betydande belopp som fiskarna investerat i fasta redskap för ålfisket finner motionärerna det angeläget att t. ex. fiskeristyrelsen får i uppdrag att närmare utreda orsakerna till den starka nedgången i ålfångsterna så att motåtgärder kan vidtas.

Enligt fiskeristyrelsens yttrande över motionen visar den officiella statistiken att de svenska fångsterna av ål i Östersjön fram till år 1964 ej visade någon tendens att avta. Under åren 1965–1971 har de emellertid undergått en minskning som knappast kan hänföras till normal årsvariation. Fångststatistiken för de olika länen visar en varierande bild. Fångsterna i Stockholms län, Södermanlands län, Östergötlands län och Kalmar län har inte minskat. I stället har de, med undantag för kortare perioder, ökat. Ålfångsten i Blekinge län har dock sedan 1950-talet visat en minskning. I Kristianstads län har fångsterna varierat mycket under 1950-talet. Från senare delen av 1960-talet har dock en reduktion skett. I Malmöhus län slutligen har ålfångsterna under 1950-talet och i början på 1960-talet kraftigt ökat men under senare delen av 1960-talet minskat.

Att helt förklara minskningen av fångsterna på sydkusten är enligt

fiskeristyrelsen inte möjligt. Man kan dock peka på olika faktorer, nämligen det intensivare fisket på ostkusten, det intensiva gulålsfisket på sydkusten och ålsjukdomsförekomsten under de senaste åren på sydkusten.

Fiskeristyrelsen anför att styrelsen sedan år 1968 efter begäran från fiskarhåll påbörjade ålundersökningar som skulle leda till dels bättre kännedom om ålens biologi, dels åtgärder för att om möjligt förbättra ålfisket. Dessa undersökningar pågår. Enligt undersökningsprogrammet för år 1973 innefattas däri studier rörande ålyngelinvandring i Skagerack, märkningsförsök på gulål, köns- och åldersbestämningar och insamling av statistik angående uppvandring av ålyngel. Bland övriga arbeten kan nämnas blankålsmärkningar, försök med utsättning av ål i Östersjön samt uppföljning av möjligheterna att skaffa utsättningsmaterial. För att finansiera de pågående undersökningarna har fiskeristyrelsen erhållit bidrag av vattenavgiftsmedel enligt 2 kap. 10 § vattenlagen och medel ur anslaget Främjande i allmänhet av fiskerinäringen.

Sveriges fiskares riksförbund anför att riksförbundet delar fiskarnas oro över den starka nedgången i ålfisket och finner det berättigat att orsakerna till fångstminskningen utreds. I den mån fiskeristyrelsens undersökningar är otillräckliga har styrelsen inte något att invända emot att ytterligare undersökningar påbörjas.

Även utskottet anser det angeläget att förhållandena i fråga om ålfisket klarläggs så att effektiva åtgärder kan vidtas i syfte att bryta den otillfredsställande utvecklingen på området. Bl. a. synes det värdefullt om försök med utsättning av ål i Östersjön, som hittills gjorts på ett par platser efter Norrlandskusten, kunde ske även vid andra delar av den svenska Östersjökusten. Med hänsyn till att fiskeristyrelsen redan har frågan om ålfiskets utveckling under särskild prövning synes det emellertid inte nödvändigt att från riksdagens sida påkalla någon sådan särskild utredning i ämnet som föreslås i motionen 1973:503.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen lämnar motionen 1973:503 utan åtgärd.

Stockholm den 17 oktober 1973

På jordbruksutskottets vägnar  
NILS G. HANSSON

*Närvarande:* herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s)\*, Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Tanum (s), Larsson i Borrby (c), fru Lindberg (s), herrar Takman (vpk), Åberg (fp)\*, fru Theorin (s) och herr Leuchovius (m).

\* Ej närvarande vid betänkandets justering.

## Yttranden över motionen 1973:503

### Fiskeristyrelsen (1973-03-26)

Av den officiella statistiken framgår att de svenska fångsterna efter ål i Östersjön fram till 1964 ej visat någon tendens att avta. Under åren 1965–1971 skedde en minskning som knappast kan hänföras till normal årsvariation. 1971 är det senaste året för vilket slutlig statistik föreligger.

Fångststatistiken för de olika länen visar en varierande bild. I bilaga 1<sup>1</sup> återges i diagramform dels de totala svenska ålfångsterna i Östersjön och dels ålfångsterna uppdelade länsvis under åren 1931–1971.

Fångsterna i Stockholms län, Södermanlands län, Östergötlands län och Kalmar län har inte minskat. I stället har de, med undantag för kortare perioder, ökat. Ålfångsten i Blekinge län har dock sedan 50-talet visat en minskning. I Kristianstads län har fångsterna varierat mycket under 50-talet. Från senare delen av 60-talet har dock en reduktion skett. I Malmöhus län slutligen har ålfångsterna under 50-talet och början på 60-talet kraftigt ökat men under senare delen av 60-talet minskat.

Att helt förklara de minskade fångsterna på sydkusten är inte möjligt. Man kan dock peka på olika faktorer nämligen 1) det intensivare fisket på ostkusten, 2) det intensiva gulålsfisket på sydkusten. Detta gav till resultat en ökning av fångsterna framför allt under 50-talet (se fångststatistikkurvan för Malmöhuslän), 3) ålsjukdomsförekomsten under de senaste åren på sydkusten.

Redan 1968 påbörjade fiskeristyrelsen, efter begäran från fiskarhåll, ålundersökningar som skulle leda dels till bättre kännedom om ålens biologi och dels till åtgärder för att om möjligt förbättra ålfisket. Dessa undersökningar pågår, och styrelsen bilägger undersökningsprogrammet för 1973 (bilaga 2)<sup>1</sup>.

För att informera fiskarna och även för att få synpunkter och förslag till åtgärder och undersökningar bildades 1971 en arbetsgrupp för ålfrågor med representanter från följande fiskarorganisationer: Svenska Västkustfiskarnas Centralförbund, Svenska Ostkustfiskarnas Centralförbund, Svenska Sydkustfiskarnas Centralförbund, Svenska Insjöfiskarnas Centralförbund, Skånes fiskareförbund och Ostkustens ålfiskareförbund samt representanter från fiskeristyrelsen som är sammankallande.

För att kunna finansiera de undersökningar som bedrivs har styrelsen erhållit bidrag av vattenavgiftsmedel enligt 2 kap. 10 § vattenlagen samt medel ur anslaget Främjande i allmänhet av fiskerinäringen (rubrik E 3 punkt 1 i regleringsbrevet). Någon särskild tjänst för dessa undersökningar har ej kunnat inrättas fränsett en deltidstjänst som laboratorie-assistent. Styrelsen är även i fortsättningen beroende av dessa medel för att kunna genomföra det uppgjorda programmet. Skulle ytterligare uppdrag åläggas styrelsen med anledning av motionen förutsättes att även medel ställes till förfogande för ändamålet.

### Sveriges fiskares riksförbund (1973-03-19)

Styrelsen för Sveriges fiskares riksförbund tillstyrker motionen och anför.

I motionen framhålls den starka nedgången i ålfisket och fiskarnas

<sup>1</sup> Ej här bifogad.

oro över utvecklingen. Denna oro delas av styrelsen som finner det berättigat att orsakerna till fångstminskningen utreds.

Såvitt styrelsen har sig bekant pågår undersökningar sedan flera år tillbaka av fiskeristyrelsen. I den mån dessa undersökningar är otillräckliga har styrelsen inget att invända emot att ytterligare undersökningar påbörjas.